

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ННВК «ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ КОНСОРЦІУМ»
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СЕРТИФІКАТ

УЧАСНИКА МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ІННОВАЦІЇ СУЧАСНОЇ АГРОНОМІЇ»

Національний науково-навчальний консорціум (Держ. реєстр. УкрІНТЕІ №213 від 23.04.2019 р.)
Українська асоціація аграрної освіти

АЛЕКСЄЄВА ОЛЕКСІЯ ОЛЕКСАНДРОВИЧА

Президент Консорціуму
Г.М. Калетнік

Ректор ВНАУ
В.А. Мазур

30-31 травня 2019 р.
м. Вінниця

Міністерство освіти і науки України
ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний Консорціум»
Вінницький національний аграрний університет
Краківський університет економіки, Польща
Університет Вітовта Великого м. Каунас, Литва
Інститут ботаніки Національної академії наук Азербайджана, Азербайджан
Словацький аграрний університет м. Нітра, Словаччина
ICS Chimagro marketing SRL, Молдова
Подільський державний аграрно-технічний університет
Житомирський національний агроекологічний університет

ПРОГРАМА
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«Інновації сучасної агрономії»

(Державна реєстрація МОНУ ДНУ УкрІНТЕІ посв. № 213 від 23 квітня 2019 р.)

30-31 травня 2019 року
м. Вінниця

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

30 травня 2019 року
ЧЕТВЕР

ЗАЇЗД ТА ПОСЕЛЕННЯ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ
Ознайомлення з науково-технічними розробками та виданнями Вінницького національного аграрного університету та Консорціуму
Відвідування музею ВНАУ, Ботанічного саду ВНАУ, екскурсія містом (до музею-садиби М.І. Пирогова та ін.)

31 травня 2019 року
ПЯТНИЦЯ

8⁰⁰-10⁰⁰

РЕЄСТРАЦІЯ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ (*хол корпусу № 2*)

10⁰⁰-13⁰⁰

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ (*корпус № 2, аудиторія 2220*)

13⁰⁰-14⁰⁰

ПЕРЕРВА НА ОБІД (*корпус № 3, поверх № 2, їдальня*)

14⁰⁰-16³⁰

РОБОТА ПО СЕКЦІЯХ (*корпус № 2*)

Секція 1. Дослідження рослинних ресурсів та біологічного різноманіття в умовах зміни клімату (*аудиторія № 2512*);

Секція 2. Агротехнології та екологічні чинники підвищення продуктивності агроценозів та збереження родючості ґрунтів (*аудиторія № 2421*);

Секція 3. Інноваційні аспекти в технологіях вирощування плодовоовочевих, декоративних рослин та лісових насаджень (*аудиторія № 2521*);

17⁰⁰-17³⁰

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ, ВРЕЧЕННЯ СЕРТИФІКАТІВ УЧАСНИКАМ КОНФЕРЕНЦІЇ (*корпус № 2, аудиторія 2220*)

РЕГЛАМЕНТ КОНФЕРЕНЦІЇ

ДОПОВІДЬ НА ПЛЕНАРНОМУ ЗАСІДАННІ

до 10 хв.

ДОПОВІДІ НА СЕКЦІЙНИХ ЗАСІДАННЯХ

до 5 хв.

ВИСТУПИ В ОБГОВОРЕННЯХ

до 3 хв.

- 11⁰⁰-11¹⁰ **«Екологічна ефективність бджолозапилення сільськогосподарських культур в умовах інтенсивного землеробства»**
РАЗАНОВ Сергій Федорович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 11¹⁰-11²⁰ **«Organic farming – challenge, policy and practice»**
МАГДАЛЕНА Лако Бартосова – доктор сільськогосподарських наук, професор
Словацький аграрний університет м. Нітра, Словаччина
- 11²⁰-11³⁰ **«Оптимізація площі живлення та густоти стояння рослин для отримання максимальної продуктивності гібридів буряків цукрових в умовах Лісостепу Правобережного»**
ПОЛЩУК Іван Семенович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет
- 11³⁰-11⁴⁰ **«Управління продукційним процесом пивоварного ячменю»**
ГОРАШ Олександр Савович – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри рослинництва, селекції та насінництва
Подільський державний аграрно-технічний університет
- 11⁴⁰-11⁵⁰ **«Оцінка в продукції молока речовин бобово-злакових сумішок різних фаз вегетації»**
СКОРОМНА Оксана Іванівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва
Вінницький національний аграрний університет
- 11⁵⁰-12⁰⁰ **«Оптимізація елементів технології вирощування кормових культур в умовах зміни клімату»**
МОЙСІЄНКО Віра Василівна – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри рослинництва
Житомирський національний агроекологічний університет
- 12⁰⁰-12¹⁰ **«Сучасний стан лісовідновлення та формування високопродуктивних лісових насаджень у дібровах Вінниччини»**
БОНДАР Анатолій Омелянович – доктор сільськогосподарських наук, професор, начальник *Вінницького обласного управління лісового та мисливського господарства*
- 12¹⁰-12²⁰ **«Вплив позакореневих підживлень на вміст хлорофілу у гібридах кукурудзи різних груп стиглості»**
ПАЛАМАРЧУК Віталій Дмитрович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет

- 12²⁰-12³⁰ **«Состояние и перспективы производства кукурузы в Молдове»**
ШИНКАРУК Василь Анатолійович – директор ICS Chimagromarketing SRL, Молдова
- 12³⁰-12⁴⁰ **«Впровадження елементів точного землеробства у сільському господарстві»**
МАРІЙЧУК Олег Анатолійович – спеціаліст з точного землеробства компанії «Френд», що є дистриб'ютором та представником шведської компанії *Hexagon Agricultural*
- 12⁴⁰-12⁵⁰ **«Інноваційні інструменти моніторингу різних етапів виробництва сільськогосподарських культур»**
ЗЕНЧЕНКО Вадим Олександрович – менеджер по роботі з ключовими клієнтами *ТОВ «Агроскоп Інтернешнл»*
- 12⁵⁰-12⁵⁵ **«Оптимізація наукових досліджень у розрізі міжнародної співпраці»**
ПАУЛЮС Міскявічюс – доктор сільськогосподарських наук, професор, декан природничого факультету *Університет Вітовта Великого міста Каунас, Литва*
- 12⁵⁵-13⁰⁰ **«Екологічні дослідження сучасний стан та перспективи розвитку»**
СОБЧИК Вікторія – доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри екології *Краківський університет, Польща*

СЕКЦІЯ 1

ДОСЛІДЖЕННЯ РОСЛИННИХ РЕСУРСІВ ТА БІОЛОГІЧНОГО РІЗНОМАНІТТЯ В УМОВАХ ЗМІНИ КЛІМАТУ

(ВНАУ, 2 корпус, аудиторія 2512)

Голова секції: ПНЧУК Наталія Володимирівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин факультету агрономії та лісівництва.

Відповідальний секретар: РУДСЬКА Ніна Олександрівна – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин факультету агрономії та лісівництва

- 14⁰⁰-14⁰⁵   **«Фактори та динаміка поширення раку картоплі на Вінниччині»**
ПНЧУК Наталія Володимирівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁰⁵-14¹⁰   **«Стратегія Амброзії полинолистої (*Ambrosia artemisifolia* L.) в процесі розповсюдження та локалізації на місцевості»**
СОЛОНЕНКО Валерій Іванович, кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14¹⁰-14¹⁵   **«Динаміка поширення та особливості розвитку Американського білого метелика на Вінниччині»**
КОВАЛЕНКО Тетяна Мефодіївна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14¹⁵-14²⁰   **«Контроль чисельності бур'янів у посівах кукурудзи»**
ОКРУШКО Світлана Євгенівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14²⁰-14²⁵   **«Роль фенологічних та морфологічних чинників кукурудзи у стійкості до хвороб та шкідників»**
КОЛІСНИК Олег Миколайович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет

- 14²⁵-14³⁰ **«Вплив зміни кліматичних умов на онтогенез культурних рослин в умовах Вінниччини»**
ГОЛЮК Юрій Всеволодович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14³⁰-14³⁵ **«Екологічний моніторинг агроландшафтів України як основа їх оптимізації та ефективного використання»**
МУДРАК Галина Василівна, кандидат географічних наук, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 14³⁵-14⁴⁰ **«Вплив агротехнічних прийомів щодо обмеження шкідливості галиці люцернової квіткової (*Contarinia medicaginis* Kieff.) в посівах люцерни посівної»**
РУДСЬКА Ніна Олександрівна, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁴⁰-14⁴⁵ **«Оцінка гербологічної ситуації агрофітоценозу ячменю ярого за різних попередників в умовах дослідного поля ВНАУ»**
ПЕЛЕХ Людмила Вікторівна, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁴⁵-14⁵⁰ **«Пластичність і стабільність зернової продуктивності сортозразків квасолі звичайної»**
МАЗУР Олена Василівна, кандидат сільськогосподарських наук, асистент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁵⁰-14⁵⁵ **«Формування потенційних загроз Амброзією полиноистою (*Ambrosia artemisifolia* L.) в процесі розповсюдження»**
ВАТАМАНЮК Ольга Володимирівна, асистент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁵⁵-15⁰⁰ **«Ростові процеси та анатомічні показники культури пшениці за дії тебуконазолу»**
ВЕРГЕЛІС Вікторія Ігорівна, асистент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет

- 15⁰⁰-15⁰⁵ **«Основні ресурси формування екологічної мережі Вінницької області»**
КОВКА Наталя Сергіївна, аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15⁰⁵-15¹⁰ **«Зміна вмісту важких металів у зерні пшениці озимої та борошні в умовах Лісостепу правобережного»**
ЯКОВЕЦЬ Людмила Анатоліївна, асистент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин
Вінницький національний аграрний університет
- 15¹⁰-15¹⁵ **«Оцінка ефективності конструювання агрофітоценозів удобрення редьки олійної на основі модульно - віталітетного методу»**
ЦИЦЮРА Ярослав Григорович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 15¹⁵-15²⁰ **«Система якісних та кількісних показників стану популяцій стовбурових шкідників хвойних порід дерев, сучасні підходи до їх обліку»**
ЛОГІНОВА Світлана Олександрівна, аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15²⁰-15²⁵ **«Вплив рівня забруднення ґрунтів важкими металами на інтенсивність накопичення у листках розторопші плямистої»**
РАЗАНОВА Алла Михайлівна, аспірант
Вінницький національний аграрний університет
- 15²⁵-15³⁰ **«Адаптивність та селекційна цінність сортозразків квасолі звичайної»**
МАЗУР Олександр Васильович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет

СЕКЦІЯ 2

АГРОТЕХНОЛОГІЇ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ АГРОЦЕНОЗІВ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ РОДЮЧОСТІ ҐРУНТІВ

(ВНАУ, 2 корпус, аудиторія 2421)

Голова секції: ПОЛЩУК Іван Семенович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур факультету агрономії лісівництва.

Відповідальний секретар: АЛЕКСЕЄВ Олексій Олександрович – кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри екології та охорони навколишнього середовища факультету агрономії лісівництва.

- 14⁰⁰-14⁰⁵   **«Екологічні засади оптимізації стану ґрунту і агроценозів Лісостепу Правобережного»**
ТКАЧУК Олександр Петрович, доктор сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁰⁵-14¹⁰   **«Продуктивність ячменю ярого залежно від позакоренових підживлень в умовах Лісостепу Правобережного»**
ПОЛЩУК Михайло Іванович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 14¹⁰-14¹⁵   **«Продуктивність пшениці озимої залежно від позакоренового підживлення в умовах полісся»**
ТИМОЩУК Тетяна Миколаївна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри захисту рослин, заступник декана агрономічного факультету
Житомирський національний агроекологічний університет
- 14¹⁵-14²⁰   **«Агроекологічне обґрунтування меліоративних заходів щодо покращення стану ґрунтів Калинівського району»**
ШКАТУЛА Юрій Миколайович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет

- 14²⁰-14²⁵ **«Ефективність використання бактеріальних препаратів при вирощуванні гороху посівного»**
ТЕЛЕКАЛО Наталя Валеріївна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет
- 14²⁵-14³⁰ **«Еколого-збалансоване використання маргінальних земель при вирощуванні енергетичних культур»**
КРАВЧУК Галина Іванівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 14³⁰-14³⁵ **«Особливості формування продуктивності топінамбура, як високоенергетичної культури»**
ЛИПОВИЙ Василь Григорович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет
- 14³⁵-14⁴⁰ **«Інокулянти, як екологічний чинник формування мікробних угруповань ґрунту»**
АЛЕКСЄЄВ Олексій Олександрович, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁴⁰-14⁴⁵ **«Дослідження впливу попередників озимої пшениці на формування водно-фізичних властивостей ґрунту»**
ЗАБАРНА Тетяна Анатоліївна, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁴⁵-14⁵⁰ **«Вивчення симбіотичної продуктивності люцерни посівної залежно від вапнування ґрунту та передпосівної обробки насіння»**
ЦИГАНСЬКИЙ В'ячеслав Іванович, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁵⁰-14⁵⁵ **«Дослідження інтенсивності забруднення ґрунтів сільськогосподарського призначення важкими металами в НДГ «Агрономічне» Вінницького національного аграрного університету»**
ГУЦОЛ Галина Василівна, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри екології та охорони навколишнього середовища
Вінницький національний аграрний університет

- 14⁵⁵-15⁰⁰ **«Чинник агрохімічних властивостей ґрунту у вирощуванні енергетичних культур»**
БРОННІКОВА Ліна Феодосіївна, старший викладач кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 15⁰⁰-15⁰⁵ **«Вплив передпосівної обробки насіння на польову схожість і виживання рослин квасолі звичайної в умовах Правобережного Лісостепу України»**
ГАЙДАЙ Любов Сергіївна, асистент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 15⁰⁵-15¹⁰ **«Дослідження формування показників ефективності економічної ефективності вирощування ріпаку озимого залежно від елементів технології»**
МАЦЕРА Ольга Олегівна, асистент кафедри землеробства, ґрунтознавства та агрохімії
Вінницький національний аграрний університет
- 15¹⁰-15¹⁵ **«Вплив позакореневих підживлень та інокуляції насіння на симбіотичну та зернову продуктивність нуту»**
МОРДВАНЮК Мирослава Олексіївна, асистент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет
- 15¹⁵-15²⁰ **«Врожайні властивості сортів пшениці озимої залежно від технологічних прийомів вирощування»**
ШАФАР Галина Володимирівна, асистент кафедри рослинництва, селекції та біоенергетичних культур
Вінницький національний аграрний університет
- 15²⁰-15²⁵ **«Особливості хімічного та бактеріального складу органічного добрива «Ефлюент»»**
КРИЧКОВСЬКИЙ Вадим Юрієвич, аспірант факультету агрономії та лісівництва
Вінницький національний аграрний університет

СЕКЦІЯ 3

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ В ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ ПЛОДООВОЧЕВИХ, ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН ТА ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ

(ВНАУ, 2 корпус, аудиторія 2521)

Голова секції: **ПРОКОПЧУК Валентина Мар'янівна** – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства факультету агрономії лісівництва.

Відповідальний секретар: **ПАЛАМАРЧУК Інна Іванівна** – кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства факультету агрономії лісівництва

- 14⁰⁰-14⁰⁵   **«Перспективи використання в озелененні
Вінниччини декоративних видів злаково-духмяних
трав»**
ПРОКОПЧУК Валентина Мар'янівна, кандидат
біологічних наук, доцент, завідувач кафедри лісового,
садово-паркового господарства, садівництва та
виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁰⁵-14¹⁰   **«Сучасні технології вирощування зерняткових
культур в умовах Лісостепу України»**
НАСТАЛЕНКО Іван Петрович, в. о. директора
Подільської станції садівництва НААН України
- 14¹⁰-14¹⁵   **«Дослідження динаміки всихання хвойних насаджень
Вінниччини»**
ВАСИЛЕВСЬКИЙ Олег Григорович, кандидат
сільськогосподарських наук, старший науковий
співробітник, директор ДП «Вінницька ЛНДС»
- 14¹⁵-14²⁰   **«Вплив систем удобрення на проходження фаз росту і
розвитку сортів сої та на показник коефіцієнту
збереження рослин»**
ЦИГАНСЬКА Олена Іванівна, кандидат
сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри
лісового, садово-паркового господарства, садівництва та
виноградарства
Вінницький національний аграрний університет

- 14²⁰-14²⁵ **«Біолого-екологічні особливості дендрофлори ботанічного саду Поділля Вінницького національного аграрного університету» («BIOLOGICAL AND ECOLOGICAL CHARACTERISTICS OF DENDROFLORA OF THE PODILLA BOTANICAL GARDEN OF VINNISIA NATIONAL AGRARIAN UNIVERSITY»)**
МОНАРХ Вероніка Валентинівна, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 14²⁵-14³⁰ **«Господарсько-біологічна оцінка сортів і гібриду патисону в умовах Лісостепу правобережного України»**
ПАЛАМАРЧУК Інна Іванівна, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 14³⁰-14³⁵ **«Сучасний стан та перспективи використання декоративних видів роду *Lupinus L.* в озелененні паркової зони Вінницького національного аграрного університету»**
ПАНЦИРЕВА Ганна Віталіївна, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 14³⁵-14⁴⁰ **«Сучасний стан розвитку хвороб та шкідників зелених насаджень міста Вінниці та оцінка їхнього впливу на життєздатність деревних рослин»**
МАТУСЯК Михайло Васильович, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁴⁰-14⁴⁵ **«Оцінка критеріїв та принципів введення системи агролісівництва в умовах східного Поділля»**
ЄЛІСАВЕНКО Юрій Анатолійович, асистент кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства, молодший науковий співробітник ДП «Вінницька ЛНДС»
Вінницький національний аграрний університет

- 14⁴⁵-14⁵⁰ **«Продуктивність фізалісу клейкоплодного за органічного вирощування в умовах відкритого ґрунту Правобережного Лісостепу України»**
ПОЛУТІН Олексій Олександрович, асистент кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁵⁰-14⁵⁵ **«Сучасні технології та інновації лісового насінництва»**
ЮРКІВ Зіновій Миронович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового, садово-паркового господарства, садівництва та виноградарства
Вінницький національний аграрний університет
- 14⁵⁵-15⁰⁰ **«Проблеми розвитку горохівництва як галузі в Україні та шляхи їх вирішення»**
МОСТОВЕНКО Вольдемар Володимирович, аспірант
Вінницький національний аграрний університет

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

10⁰⁰-13⁰⁰

(корпус №2, аудиторія 2220)

10⁰⁰-10¹⁰

ПРИВІТАННЯ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

КАЛЕТНИК Григорій Миколайович – доктор економічних наук, професор, академік НААН України, президент Всеукраїнського науково-навчального консорціуму

МАЗУР Віктор Анатолійович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, ректор Вінницького національного аграрного університету

ГОНЧАРУК Інна Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Вінницького національного аграрного університету

ДІДУР Ігор Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан факультету агрономії та лісівництва Вінницького національного аграрного університету

10¹⁰-10²⁰

«Вплив сучасних біологічних препаратів на симбіотичну продуктивність зернобобових культур в умовах дослідного поля ВНАУ»

ДІДУР Ігор Миколайович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, декан факультету агрономії та лісівництва

Вінницький національний аграрний університет

10²⁰-10³⁰

«Сучасний стан агропромислового комплексу Вінницької області та перспективи його розвитку»

ТКАЧУК Микола Федорович – директор департаменту агропромислового розвитку, екології та природних ресурсів

Вінницької обласної державної адміністрації

10³⁰-10⁴⁰

«GMO and health risks: selected issues»

ЯЦЕК Кліч – доктор економічних наук, професор

Краківський університет економіки, Польща

10⁴⁰-10⁵⁰

«Особливості нового перспективного сорту люцерни посівної»

МАМАЛИГА Василь Степанович – кандидат біологічних наук, професор кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин

Вінницький національний аграрний університет

10⁵⁰-11⁰⁰

«Кариотипы *Microtus obscurus* на территории Азербайджанской республики»

АЗІЗОВ Ібрагім Вагаб огли, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент

Інститут ботаніки Національної академії наук Азербайджану

... .

ІНОКУЛЯНТИ ЯК ЕКОЛОГІЧНИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ МІКРОБНИХ УГРУПОВАНЬ ҐРУНТУ

Постановка проблеми.

Останнім часом у світі спостерігається тенденція до чистого (біологічного) вирощування сільськогосподарських культур. Інтенсивне використання пестицидів та агрохімікатів не лише хімізує сільськогосподарську продукцію, а й призводить до деградації гумусу – основи родючості ґрунту.

Відновити біологічний потенціал ґрунтів можна за рахунок бобових рослин, які утворюють симбіотичні зв'язки з мікроорганізмами, що є у ґрунті.

Функціональною ланкою системи ґрунт – мікроорганізм – рослина є мікробіоценоз ризосфери, що являє собою складне угруповання

різноманітних мікроорганізмів, які взаємодіють на основі екологічних і трофічних зв'язків.

Для визначення кількісного та якісного складу мікробних угруповань нами було обрано ризосферу сої, оскільки дана рослина є представником зернобобових культур, а за рахунок її домінуючих властивостей можна зрозуміти процеси, які відбуваються у ґрунті ризосфери. Зокрема, наявність у ґрунті мікроорганізмів, які засвоюють мінеральні форми азоту, свідчить про активний процес мінералізації органічних речовин. Домінування у ґрунті факультативно-анаеробних видів може вказувати на погіршення умов аерації ґрунту. Підсилення фунгістатичного потенціалу ґрунту вказує на наявність сприятливих умов для розмноження бактеріальної мікробіоти, а присутність спорівих бактерій свідчить про забезпеченість ґрунту органічним джерелом азоту та активність мінералізаційних процесів.

Важливість формування мікробного оточення, яке сприяє реалізації ефективної взаємодії сої з асоціативними мікроорганізмами, дасть можливість визначити кількісний і якісний склад мікробоценозу сої, що сприятиме ширшому застосуванню біопрепаратів, зокрема, інокулянтів на основі *B. japonicum* у вигляді препарату Ризобофіт при вирощуванні бобових культур.

За результатами дослідження, які було отримано і опрацьовано спільно з Інститутом мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного встановлено наступне:

1. мікрофлора ґрунту під посівами сої і її попередниками, які реагують на вплив зовнішніх чинників та слугують індикаторами стану екосистеми, є надзвичайно актуальною.

2. виявлено, що співвідношення різних еколого-трофічних груп ґрунтових мікроорганізмів змінюється залежно від рослини. Так, чисельність амоніфікаторів зі зміною культури (соя → люпин → пшениця → ріпак) зменшувалась з $18,7 \cdot 10^6$ до $4,3 \cdot 10^6$ КУО (колонієутворювальних одиниць),

аналогічна закономірність спостерігалася для оліготрофів і педотрофів (табл.1).

Таблиця 1

Чисельність ґрунтових мікроорганізмів під посівами сої та інших сільськогосподарських культур

Культура	Чисельність ґрунтових мікроорганізмів (КУО на 1 г абс. сухого ґрунту)					%
	Мікроміцети • 10 ³	Амоніфікатори • 10 ⁶	Оліготрофи • 10 ⁶	Педотрофи • 10 ⁶	Бактерії, що асимілюють мінеральний азот, • 10 ⁶	<i>Azotobacter</i>
Соя	21	18,7	14,4	11,8	6,2	120
Люпин	28	13,5	12,1	9,4	8,5	101
Пшениця	30	8,6	6,3	7,0	9,1	60
Ріпак	31	4,3	3,1	4,0	9,4	51
НІР ₀₅	1,5	1,6	1,9	1,5	1,0	10

Примітка: середні значення за роки досліджень

Як видно з табл. 1, для сої вміст амоніфікаторів був у – 4,4 рази вищим, ніж при вирощування ріпаку, і складав – 18,7 млн. КУО / г абс. сухого ґрунту, що свідчить про значне збагачення ґрунту органічною речовиною рослинного походження та забезпечення амонійним азотом за рахунок його фіксації з повітря. Однак, відповідні зміни чисельності організмів були присутні у випадку з бактеріями, що використовують для свого живлення мінеральний азот. Максимальна чисельність цих мікроорганізмів у ґрунті була відзначена при вирощуванні пшениці й ріпаку і становила відповідно – 9,1 і 9,4 млн. КУО / г абс. сухого ґрунту. Це свідчить про значне використання даними культурами мінерального азоту. Позитивний баланс спостерігали і для азотобактера. Що стосується мікроміцетів, то слід зазначити, що коливання їх чисельності не було таким значним, як

бактеріальної флори, але в агроценозах пшениці, люпину, ріпаку вона була вищою, ніж у ґрунті під соєю.

Для того, щоб оцінити спрямованість мікробіологічних процесів у ґрунті під посівами сої та інших сільськогосподарських культурах здійснювався розрахунок коефіцієнтів оліготрофності, педотрофності та коефіцієнта мінералізації-іммобілізації (табл. 2).

Таблиця 2

Спрямованість мікробіологічних процесів у ґрунті під посівами сої та інших сільськогосподарських культур

Варіант (культура)	Коефіцієнт оліготрофності	Коефіцієнт педотрофності	Коефіцієнт мінералізації-іммобілізації
Соя	0,30	0,45	0,60
Люпин	0,41	0,56	0,84
Пшениця	0,94	1,27	1,07
Ріпак	1,20	2,40	1,42

Як видно з табл. 2, показники оліготрофності та педотрофності ґрунту зростали зі зміною культури у такому порядку (соя → люпин → пшениця → ріпак) і свого максимального значення сягали при вирощуванні ріпаку та становили відповідно 1,20 і 2,40. Підвищення показника педотрофності свідчить про збільшення інтенсивності розкладу органічної речовини ґрунту, зокрема гумусових сполук, а збільшення оліготрофності ґрунту вказує на зниження вмісту в ґрунті поживних речовин, зокрема, доступного азоту.

Мінімальними ці показники були при вирощуванні сої і становили: коефіцієнт оліготрофності – 0,30; коефіцієнт педотрофності – 0,45, що в 4 та в 5,3 разів менше порівняно з максимальними значеннями цих показників при вирощуванні ріпаку. Напруженість мінералізаційних процесів у ґрунті теж збільшувалася пропорційно від сої до ріпаку, і максимального значення сягала для ріпаку (коефіцієнт мінералізації-іммобілізації складав – 1,42, що в 2,4 раза вище, ніж при вирощуванні сої). Сукцесійно-динамічні зміни мікробного угруповання ґрунту пов'язані, в першу чергу, з впливом на

біоценоз вирощуваних культур та абіотичних чинників, таких як температура та вологість.

Отже, досліджуючи мікробоценоз ризосфери сої, було встановлено певні динамічні зміни, які можуть відбуватися за рахунок екологічних факторів, зокрема мікробних угруповань та абіотичних чинників. Проте, слід відмітити, що застосування біопрепаратів у вигляді інокулянтів може суттєво підсилити мікробіологічний фон ризосфери досліджуваних культур, а також забезпечити багату мікробіоту для культур в сівозміні.